

allerede tidligere, da det var for i forrige Samling, udtalt mig derom og vil kun ganske kort gjentage, at jeg ikke har følt mig overbevist af de Argumenter, der ere fremkomne for Nytten af Højskolens Udvidelse paa dens nuværende Plads. Jeg tror, at det vil være rigtigt, at man flytter den, og særlig at den kommer ud i Provindserne. Jeg kan ikke forstaa, at man her i Thinget, hver eneste Gang der er en Sag, der skal fremmes, gaar den modsatte Vej af den, man i det daglige Liv udtaler og hører udtalt, idet vi Allesammen beklage, at Kjøbenhavn er saa stor og for stor, men hver Gang der er Leilighed til at lægge en ny Institution et Sted her i Landet, gribe vi til Kjøbenhavn. Vi beklage bestandig, at Byerne tiltage saa stærkt paa Landets Befolkning, at vi ikke kunne fordele Folkmængden her i Landet, men saa snart vi skulle behandle et Lovforslag, der giver Anledning til nye Institutioner, skulle vi altid med dem til Byerne og særlig til Hovedstaden. Det er en betydelig Sum, der herfordres, og det er jo ganske vist nyttigt, at vi anvende Penge til Fremme af Jordbruget, men jeg vil dog gjerne spørge om een Ting: er der saa stor en Trang til flere Skovbrugskandidater f. Ex.? Jeg har tværtimod den Følelse, at den nuværende Institution, som den er, skaber en Masse Skovbrugskandidater, som Staten ikke har Spør af Brug for og Private heller ikke. Der er ikke Plads til dem, de gaa omkring og have faaet en Examen, som de mæne giver dem Udgang til en Plads her i Landet, men de gaa brodløse omkring og maa ofte staa ind paa en anden Næringsvei. Er der Brug for flere Dyrleger? Kan den nuværende Institution ikke forsyne Landet med tilstrækkelige Dyrleger, og kunne vi ikke allerede under den nuværende Institution faae de Konsulenter, som vi behøve? Jeg tror virkelig, at der er rigelig af dem. (C. Kavn: Dygtigere, ikke flere). Ja, jeg tror, at i Dygtighed staa alle de Forskjellige, saavel Dyrleger, Veterinærer, Konsulenter og Forstmænd fuldstændig paa Høide med deres Tid og Udviklingen i andre Lande, og jeg tror, at efterhaanden som vi forlange dem dygtigere, er den Institution, vi have, god nok og i Stand til at staae det, uden at vi behøve at anvende saa store Midler paa dens Udvidelse, og jeg frygter for, at vi med den Udvidelse komme samme Vej som Universitetet, nemlig at vi staae et stort literært Proletariat, som gaar omkring og søger Ansættelse og mæne, at de, fordi de have taget deres Examen, have Ret til at fordrø Ansættelse, og tilbels

synes jeg ogsaa, at efter den nuværende Embedsstat, vi leve i, kunde de ogsaa have en vis Ret dertil. Det, jeg mener, vi trænge til, er praktiske Landbrugs-skoler omkring i Landet, og forsaavidt man mener at have Brug for Lærerekræfter for dem, kunde der jo ganske vist være Grund til at gaa til et Forslag som dette. Men det forekommer mig rigtigt nok, at Trangen til Lærere maa være til Stede, inden man gaar til en saa enorm Institution, naar man ikke veed, hvorvidt vi faae Brug for den Masse, som der skal opdrages. Lad os faae Landbrugs-skoler og se, om den nuværende Institution ikke til den Tid kan gjøre Sjældst, inden vi gaa videre, og kan den ikke gjøre Sjældst, mener jeg rigtigt nok, at vi med stor Lethed kunne give den en saadan Form, at den kan opfylde sit Hverv. Dersom man ikke vil gaa til, som sagt, at flytte hele Institutionen til Sjælland eller ud paa en af de Domæner, vi have — hvad jeg tror vil være rigtigt — lad os faae Landbrugs-skoler, som her er foreslaaet, lad os støtte Udviklingen af dem, og hvis Landbohøjskolen skal blive liggende, hvor den nu ligger, saa forekommer det mig rigtigt nok, at der, efterhaanden som der viser sig Trang dertil, kan gives den en saadan Udvikling, at man der kan faae de fornødne Kræfter uden samtidigt at gjøre det til en Anstalt for praktiske Landmænd, thi have vi først Landbrugs-skolerne omkring i Landet, behøve vi her i Kjøbenhavn kun en Institution, der er baseret paa at frembringe Lærerekræfter, og vi behøve ikke for at staae en saadan Institution at gaa til de enorme Udgifter og til den Masse Profesorer, som vi her skulle have lavet. Jeg kan nu ikke forstaa, at det, naar vi have en polyteknisk Lærereanstalt og et Universitet, at det saa ikke skulde være muligt at faae opdraget en Del af de lærde Mænd, som her tilsigtes opdraagne. Det forekommer mig f. Ex., at Forsvæsenet naturlig maatte kunne henlægges til Universitetet; jeg forstaaer heller ikke, hvorfor vi skulle have en særlig Professor ansat til at uddanne Landmaalere, det maa vistnok kunne gøres ved den polytekniske Lærereanstalt, men det skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Skulle vi altsaa have en Institution som den her foreslaaede, er jeg absolut for, at vi faae den flyttet enten til en af Statens Domæner her paa Sjælland eller over til Sjælland paa et passende Sted, som vi nu kunde blive enige om, thi jeg kan ikke være med til at opføre den ene Institution efter den anden her i Kjøbenhavn. Men det Bedste vilde efter min Mening være at rette vore Bestræbelser paa at faae Landbrugs-skoler rundt omkring i